

عنوان مقاله:

بحران و امنیت نقد

محل انتشار:

پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی، دوره 18، شماره 8 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 38

نویسنده:

مازیار مهیمنی - استادیار گروه زبان و ادبیات فرانسه، دانشگاه بوعلی سینا

خلاصه مقاله:

در روایت فیلیپ داروس از تاریخ نقد ادبی در اروپای پس از جنگ، سه دوره اصلی از هم متمایز می شوند: نخست دوره ای صورت گرا و ساختارگرا، با محوریت رویکردهای زبانی و زبان شناختی، که داروس آن را واکنشی منفی به فجایع جنگ و نمودگار میل به از یاد بردن تاریخ می داند؛ دوم دوره بازگشت تاریخ به مطالعات ادبی و قرارگرفتن عنصر زمان در مرکز نقد، کمابیش هم زمان با ظهور نوعی «ادبیات گواهی» (littérature de témoignage) که به روایت مستقیم یا غیرمستقیم «فاجعه» می پرداخت؛ و سوم دوران نوگشتگی رویکردهای «انسان شناختی» و تمرکز نقد بر نوعی «بحران ضمیر تاریخی» که تظاهر ملموس آن در گرایش نویسندگان به بازنمود روزمره ترین ابعاد زندگی های خرد، این جا و اکنون، قابل مشاهده است. در شرایطی که به نظر می رسد هریک از این دوره ها در اروپا از تحولاتی قانون مند پیروی کرده باشند؛ در حالی که نقد معاصر اروپایی می کوشد این قانون مندی را تبیین کند و از بحران های بشر در برهه های مختلف پرده بردارد، نقد ایرانی گویی امروز هم چنان آسایش خود را در پژوهش های زبان گرا و متن گرا می جوید. در فراسوی بحث های مربوط به هم گرایی، واگرایی، روزآمدی یا زمان پریشی رویکردهای انسان گرا و زبان گرا، گفتار حاضر به فرایندی می اندیشد که طی آن هریک از این رویکردها به فضایی «امن» برای حذر از رویارویی بی واسطه با انسان و زبان بدل می گردد. این امنیت نه تنها اصالت نقد، بل هستی او را، که در گرو شرایط «بحرانی» اوست، تهدید می کند.

کلمات کلیدی:

تاریخ نقد، انسان گرایی، زبان گرایی، متن گرایی، نقد امن، نقد بحرانی، فیلیپ داروس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1330289>

